

Joannes Verslype pastoor van Lichtervelde

1683 - 1698

Filip Van Devyvere

Wie met het binnenste van onze parochiekerk vertrouwd is, weet dat in het brandglasraam in de noorderkruisbeuk de heilige Margaretha afgebeeld wordt. Op hetzelfde brandglas staat ook pastoor Verslype vermeld, die in 1685 van de Brugse Minderbroeders een reliekwie van de linkerhand van de heilige Margaretha bewam.

Het leek ons dan ook de moeite waard enkele aspecten uit het rijkgevulde leven van deze figuur nader te belichten.

Joannes Verslype werd te Ieper geboren in 1655, en was van bescheiden afkomst.

Hij vat de studies aan voor priester en wordt op 11 december 1674 aan de Leuvense universiteit ingeschreven¹. Hij wordt priester gewijd en behaalt op 13 mei 1682 het diploma van Licentiaat in de Theologie.

Nog hetzelfde jaar wordt hij pastoor benoemd te Varsenare. Deze eerste aanstelling is van korte duur, want reeds in 1683 wordt hij overgeplaatst naar Lichtervelde, waar hij op 19 juli feestelijk ingehaald wordt.

In 1698 vinden we hem terug in Brussel waar hij gedurende enkele maanden plebaan² is aan de Sint-Goedelekerk.

In het begin van 1699 keert hij naar zijn geboortestreek terug en wordt hij pastoor-deken van de Sint-Maartensparochie te Kortrijk. Zijn sermoenen uit die periode zijn eveneens bewaard gebleven. Het zijn er meer dan duizend en ze werden in 20 boekdelen gebundeld.

In Januari 1716 trekt hij met een gezantschap naar Wenen om er bij de Oostenrijkse keizer betere en meer rechtvaardige voorwaarden te bepleiten in het zgn. "Barrieretraktaat".

Bij zijn terugkeer wordt Verslype op 15 Juni 1716 tot deken van Oudenburg en kanunnik benoemd, verbonden aan het kapittel van Sint-Donaas. Op het einde van zijn loopbaan is hij (vanaf 1720) aartsdiaken aan het zelfde kapittel.

Op tachtigjarige leeftijd overlijdt hij te Brugge op 9 september 1735 en wordt er begraven in de kerk van de zusters Kapucinessen.

De voornaamste mijlpalen uit zijn loopbaan werden vermeld in zijn overlijdensbericht, op de volgende bladzijde afgebeeld.

¹ Het feit dat hij bij zijn inschrijving te Leuven bij de "pauperes" (d.i. de armen) ingedeeld werd, wijst duidelijk op een bescheiden afkomst.

² Een plebaan is een priester, verbonden aan een kathedraal of bisschopskerk.

ANno M. D. CC. XXXV. die nona Septembris extremis Ecclesiæ Sacramentis præmunitus, ætatis 80. Sacerdotii 54. obdormivit in Domino Reverendus admodum ac ampliffimus Dominus

JOANNES VERSLYPE IPRENSIS.

AB anno 1682. Sacræ Theologiæ Licentiatus, Pastoralis munere perfunctus in Vassenaere & Lichtervelde Diœcesis Brugensis; dein ad Sanctam Gudulam Bruxellis; inëunte anno 1699. Pastor ac Decanus Christianitatis Cortracensis. Anno 1715. electus in Canonicum Graduatam Ecclesiæ Cathedralis Brugensis; sub initium anni 1716. existens unus è Vicariis Generalibus sedis Episcopalis vacantis Viennam ad Augustissimum Cæsarem & Catholicum Regem CAROLUM VI. unà cum Illustissimo ac Reverendissimo Domino *Philippo Erarda vander Noot* Episcopo Gandaveni, aliisque Provinciarum Flandriæ, Brabantix ac Limburgi Deputatis, ablegatus fuit ex parte cleri Brugensis: tum, ut Cæsareæ ac Catholicæ Majestati Belgii possessionem gratularetur: tum ut in Religionis ac Patriæ bonum Cæsaream imploraret protectionem. Anno 1719. Archi-presbyter dictæ Cathedralis & Decanus Christianitatis Aldenburgeni; denique Archidiaconus constitutus fuit anno 1720. pro ejus animæ refrigerio preces vestras ex Christiana Charitate postulamus.

1 Verslype's pastoorsambt te Lichtervelde

Van 1683 tot 1698 is Joannes Verslype pastoor te Lichtervelde. Veel is er over deze periode niet bekend, maar toch zijn een paar stukken bewaard gebleven die het vermelden waard zijn.

Verslype wordt als pastoor te Lichtervelde aangesteld op 19 juli 1683 (toevallig of niet juist de dag voor het naamfeest van de heilige Margaretha, en nog steeds de dag waarop te Lichtervelde de "grote ommegang" plaatsvindt). Reeds na anderhalf jaar waren de Lichterveldenaren zo opgetogen over hun nieuwe pastoor, die bovendien licentiaat in de godgeleerdheid was dat zij hem met een lofdicht bedachten. Het stuk, in verzen typisch voor de tijd van de rederijkers, is geschreven in de vorm van een acrostichon, namelijk zo dat de beginletters van iedere versregel opnieuw een zin vormen.

Het staat op een perkament geschreven onder een allegorisch schilderijtje dat Verslype voorstelt als een herder met zijn kudde. De Lichterveldse driebeukige kerk met pastorie en tuin zijn op de achtergrond verwerkt, samen met zijn eigen wapenschild³.

Een interessant detail is dat zowel het schilderij als de eronderstaande verzen allusie maken op het beschieten van de kerk door de legers van Lodewijk XIV.

³ De Verslype's die van geringe komaf moeten geweest zijn, zullen waarschijnlijk geen eigen familiewapen gevoerd hebben. Bij zijn promotie in 1682 te Leuven ontwierp Joannes VERSLYPE zijn eigen familiewapen dat hij samenstelde uit drie scherphamers, zoals ze in die tijd gebruikt werden voor het scherpen of slijpen van molenstenen; een duidelijke allusie dus op de eigen familienaam. Dit promotieblazen of "tanneel" zou Verslype zijn leven lang blijven behouden. Onlangs werd een anoniem portret van hem ontdekt waar hij (als een welgedane man van de wereld) met hetzelfde wapenschild afgebeeld staat.

De tekst van het lofdicht luidt als volgt:

LOFDIGHT

W ie vanden hemel heeft, sijns herten volle wenschen
E n vorst een prins is hij, een leerhaer vande menschen
E en preuf heb ick door U, o ghij gheleerden heldt
R yp sinnigh heer pastoor, regent van Lichterveldt
D e naeme van een heldt, magh ick mijn heere geven
I ck sie de jonghe jeught, door U seer stichtigh leuen
G hij sijdt als eenen leeuw, die voorstaet Goeddes kerck
H et ghene dat ghij doet, dat is een godlick werck

H eer herder onsen vrient, door uwe achtbaer saecken
E en die hier bouen wont, die sal U saligh maeken
E en leijsman van de siel, de geen ghij volght mijn heer
R oupt hem maer op 't altaer, terstont soo daelt hij neer

O wijs gheleerde man, een bijstant van ons landen
N aer dat den fransch versoght, te rooven en te branden
S oo waert ghij herder hier, pastoor van Lichterveldt
E en hulp sijt ghij gheweest, een voorstant in ghewelt
N iet eene van U volckt, en can mijn heere verachten

G hij sijt tot iders dienst, bij daeghen en bij nachten
H et gans ghemeente moet, U geven alle lof
E en herder die sijn vee leijdt naer het hemels hof
T roost gever voor de siel, wie sal U niet ghedincken
R eght sinnigh wijsen Heer, laet voor U oghen blincken
A n merckt dit kleen portret, daer gij als herder staet
V erlicht ons met de fluidt, die fijcx sijdt op de maet
W ij weten dat ghij sijdt, voorsien met helder stemmen
E n doet die door de locht, tot inden hemel klemmen

N oijt man soo seer bemindt, als ghij eerweerd't pastoor

H et ghene dat ghij doet, dat gheeft den heer ghehoor

E rwerdigh heer wien sal, 'U niet van herten prijsen

R aet - hulp schonck ghij 'U volck, en quam die troost bewijsen

D en hemel is 'U schildt, o deught-delicken man

E en ider van dees plaets, die heeft daer preuve van

R oemt Lichtervelde roemt, vrij op Ioannus deughden

E en herder die elckx siel, beweeght tot d'hoogste vreugden

I oannus is de gheen, die Godes tempel sticht

O m aen sijn lammeren, te geven alle licht

A n hoort sijn lessan aen, soo oudt als jonck van jaeren

N eemt waer t'gheen dat hij leert, het sal u siel bewaeren

N u volghet de woorden naer, die uwen herder seijt

V erstaet wat dat hij seght, het dient tot saligheijt

S laet naer de hemel 't oogh, Verslype sal 'U stercken

V at wel sijn goedt beleedt, tot goddelicke wercken

E en wegh wert ons ghethoont, wij Lichterveldsche lien

R as hoort doch naer sijn stem, om werdigh te verblien

S ijdt vast in sijn bevel, hij comt 'U voorstant tonen

L aet blijcken 'Uwe jonst, die op dit dorp nu wonen

Y et speelter in mijn gheest, en t'saemen in mijn hert

P eijst dat ghij op dees feest, van mij besteken werd

E n neemt mijn ghift in danck, al is die kleen te achten

L aet op een ander tijt nogh meerder ghunst verwaghten

E n wensch 'U veel ghelukx en dat ghij vindt tot loon

E en huis van saligheijt, den ghoddelicken thron

F raey scept een nieuwe moet, u volc comt u begeven

Tot deught om hier nogh langh, en eeuwich dan te leven

Het gedicht werd opgesteld door een zekere C.E.D.M. (?) en werd voorzien van een chronogram dat het jaartal 1684 aanwijst. Het werd aan Verslype overhandigd op Kerstmis van datzelfde jaar. Momenteel wordt het perkament bewaard in het bisschoppelijk archief te Brugge.

In de vijftien jaar dat Joannes Verslype pastoor te Lichtervelde geweest is, heeft hij heel wat gedaan om de volksdevotie nieuw leven in te blazen en om de godsdienstzin van zijn parochianen aan te wakkeren.

Zo werd gedurende zijn ambtsperiode het "*Broederschap van den gekruysten Jezus*" te Lichtervelde opgericht⁴.

Na lang aandringen bekwam hij in 1685 van de Brugse minderbroeders een relikwie van de linkerhand van de heilige Margaretha, wat meteen de start betekende voor een nieuwe bloei van de Margarethadevotie in Lichtervelde. Ook jaren later, toen hij reeds tot kanunnik benoemd was aan het kapittel van St.-Donaas te Brugge zou Verslype de heilige Margaretha blijven vereren, zoals zal blijken uit zijn belevenissen aan het hof van de Oostenrijkse keizer.

2 1716 - reis naar Wenen

In 1715 was de oorlog waardoor onze streken weer onder het Oostenrijks bewind kwamen, afgelopen, en er heerste weer vrede. Vrede wel in de zin dat er geen wapengekletter meer te horen viel, maar toch was er heel wat ongenoegen onder de bevolking, onder meer omwille van de bepalingen van het zgn. "*Barrieretraktaat*".

Deze overeenkomst, die een uitloper was van de Vrede van Utrecht (1713), werd afgesloten te Antwerpen op 15 November 1715, en bepaalde dat de Verenigde Provinciën het recht hadden op kosten van de Oostenrijkse keizer een aantal garnizoenen te legeren in bepaalde Vlaamse steden, zoals Menen, Ieper, Waasten, Veurne en in het fort te Knokke, dit ter bescherming tegen een eventuele Franse inval. Ingeval van oorlog hadden de militairen zelfs het recht een deel van Vlaanderen tussen Maas en Schelde onder water te laten lopen. De garnizoenssoldaten veroorzaakten af en toe vechtpartijen, en berokkenden de plaatselijke bevolking heel wat last. Bovendien hadden zij het recht hun eigen protestantse godsdienst te belijden, hetgeen in een overwegend katholiek Vlaanderen een doorn in het oog van de geestelijkheid was.

Andere meer economische bepalingen zoals de sluiting van de Schelde, de afschaffing van de pas opgerichte "*Oostendse Compagnie*" ten gunste van de Hollandse "*Verenigde Oostindische Compagnie*", en de zware jaarlijkse tol die aan de Hollanders moest betaald worden, zetten een domper op handel en nering in onze gewesten.

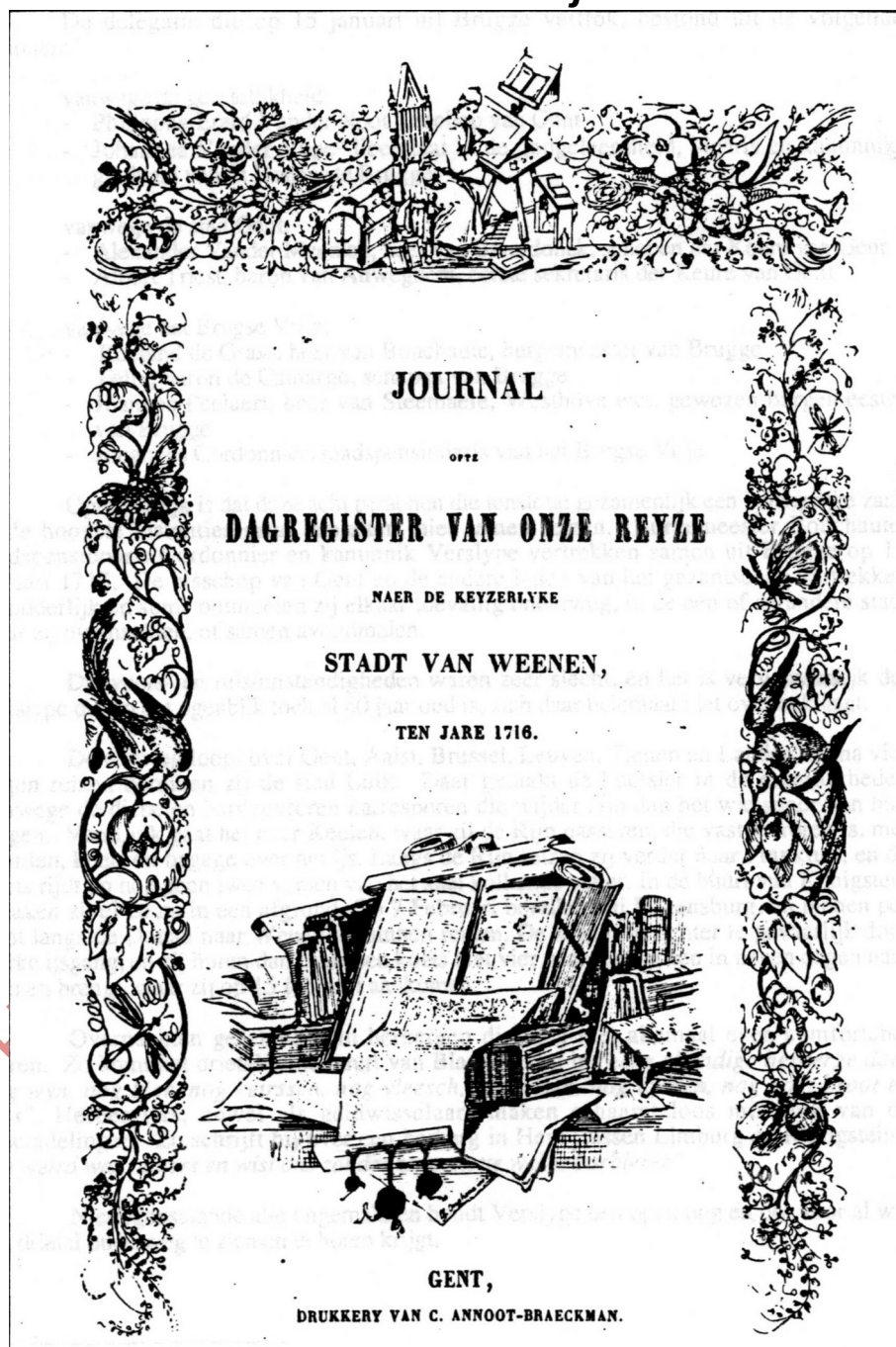
Kortom, niemand was gelukkig met deze bepalingen, en het duurde dan ook niet lang voor een golf van protest op gang kwam. De Provinciale Staten van Vlaanderen weigerden de bepalingen van het Barrieretraktaat af te kondigen, en besloten een delegatie van acht aanzienlijke personen naar Wenen te sturen om de grieven aan de keizer voor te leggen. Eén van de doelstellingen van deze zending was ook het terugkrijgen van enkele katholieke grensparochies zoals Watervliet en St Jan-in-Eremo.

⁴ Zie gelijknamig artikel door F. LAMPAERT in Jaarboek 1991.

Het gezantschap vertrok uit Brugge op 15 januari 1716, in volle winterperiode, en kwam een maand later te Wenen aan. Zij werden er op 5 maart door de keizer ontvangen.

Joannes Verslype maakte deel uit van de delegatie. Zijn reisnota's zijn door herhaaldelijk kopiëren bewaard gebleven en werden in 1849 door de "*Maatschappij der Vlaamsche Bibliophilen*" te Gent (Drukkerij Annoot-Braeckman) uitgegeven onder de titel:

"Journal ofte dagregister van onze reyze naer de keyzerlyke stadt van Weenen ten jare 1716"⁵

Literair is het werkje zeker geen hoogvlieger, de humor is vaak volks en direct, en de stijl is die van een naïeve reiziger die alles vertelt wat hij ziet en meemaakt. Maar wellicht heeft het boek juist daarom een niet te onderschatten waarde.

⁵ Frontpagina afgebeeld op volgende bladzijde

Zijn belevenissen op reis naar en tijdens zijn verblijf te Wenen hebben wij hieronder kort samengevat.

1 Van Brugge naar Wenen in dertig dagen

De delegatie die op 15 januari uit Brugge vertrok, bestond uit de volgende personen:

- vanwege de geestelijkheid:
 - Philippus-Erard Vander Noot bisschop van Gent;
 - Johannes Vanderslype⁶ licentiaat in de godgeleerdheid, vicaris en kanunnik graduaal van St.-Donaas te Brugge.
- vanwege de stad Gent:
 - Alexander Vander Meersch, heer van Bareldonck, schepen der Keure van Gent;
 - Albert Triest, baron van Auweghem, eerste secretaris der Keure van Gent.
- vanwege het Brugse Vrije:
 - Roeland de Grass, heer van Bouchaute, burgermeester van Brugge;
 - Felix, baron de Camargo, schepen van Brugge;
 - Joannes Peelaert, heer van Steemaere, Westhove enz. gewezen burgermeester van Brugge;
 - Johannes Cordonnier, raadspensionaris van het Brugse Vrije.

Opmerkelijk is dat deze acht personen die tenslotte gezamenlijk een belangrijke zaak in de hoogste instanties gaan bepleiten, niet samen reizen. Burgemeester Bouchaute, raadspensionaris Cordonnier en kanunnik Verslype vertrekken samen uit Brugge op 15 januari 1715. De bisschop van Gent en de andere leden van het gezantschap vertrekken afzonderlijk en soms ontmoeten zij elkaar toevallig onderweg, in de een of de andere stad, waar zij overnachten, of samen avondmalen.

De weers- en reisomstandigheden waren zeer slecht, en het is verwonderlijk dat Verslype die op dat ogenblik toch al 60 jaar oud is, zich daar helemaal niet over beklaagt.

De reisweg loopt over Gent, Aalst, Brussel, Leuven, Tienen en Landen, en na vier dagen reizen bereiken zij de stad Luik. Daar geraakt de koetsier in de moeilijkheden vanwege de diepe en hardgevroren karrensporen die wijder zijn dan het wielspoor van hun wagen. Van Luik gaat het naar Keulen, waar zij de Rijn passeren, die vastgevroren is, met paarden, koets en bagage over het ijs. Langs de Rijn reizen zij verder naar Frankfurt, en de koets rijdt op nog geen twee voeten van het snel kolkende water. In de buurt van Königstein geraken zij ei zo na in een afgrond. Op 7 februari bereiken zij Regensburg, en menen per boot langs de Donau naar Wenen te kunnen reizen. De stroom is echter te gevaarlijk door sterke ijsgang, en zij huren dan maar een koets met vier paarden die hen in negen dagen naar Wenen brengt, waar zij op 15 februari aankomen.

Overnachten geschiedde in herbergen die lang niet allemaal even comfortabel waren. Zo komt het drietal in de buurt van Blankenburg in *“eene ellendige herberge daer nog wyn, nog bier, nog keirssen, nog vleesch, nog visch, nog eyeren, nog goet broot en was”*. Her-

⁶ In sommige documenten wordt hij VANDER SLYPE genoemd.

bergiers, zowel als geldwisselaars maken schaamteloos misbruik van de vreemdelingen. Zo schrijft hij over een herberg in Heyl (tussen Limburg en Königstein): “*de weird was luthers en wist ons zonder zavonnette wel te barbieren*”.

Niettegenstaande alle ongemakken houdt Verslype een open oog en oor voor al wat het driet al onderweg te zien en te horen krijgt.

Zo beschrijft hij in Luik de wijngaarden die opgebonden zijn aan “*perssekens die niet hooger zyn als dry voeten buyten de aerde*”. In Keulen beschrijft hij de Domkerk en de legende van de heilige Ursula. Over Frankfurt zegt hij: “*de catholycke hebben de kerken, de lutheraenen de regeringe, ende de calvinisten het geld*”. Nürnberg bevalt hem goed, hij vindt het een zeer oude en schone stad, met driehonderdachtentwintig straten, twaalf schone fonteinen en honderdachtien steenputten. De huizen zijn er groot en stevig gebouwd en rijkelijk versierd. Ook Passau noemt hij “*een schone en wel bebauwde stad*”, en als een toerist avant la lettre beschrijft hij de domkerk, de kastelen, bruggen en fortificaties.

Van Wenen zelf geeft hij op het einde van zijn boekje een vrij gedetailleerde beschrijving.

Ook vrouwelijk schoon laat hem niet onverschillig. De Luikse vrouwen beschrijft hij als grauw van lichaam en rauw van manieren. In Frankfurt is het al een stuk beter, want daar zijn ze “*aerdig gekleedt*”. In Passau zegt hij: “*de vrouwen, zoo van wezen als van kledinge, beginnen hier zeer aenzienelyk te worden*”. Tafelgenoevens zijn blijkbaar ook van belang want bij iedere herberg of maaltijd geeft hij zijn oordeel over de gerechten en de wijnen die zij opgediend krijgen.

In Wenen aangekomen zijn de vastenavond-dagen aangebroken, en kunnen zij niets anders doen dan hun pleidooien voorbereiden terwijl het keizerlijk hof zich vermaakt in feestmaaltijden en toneelvoorstellingen.

2 Drie maanden verblijf te Wenen en talloze diplomatieke demarches

Diplomatie gaat vaak langs omwegen om haar doel te bereiken. Verslype en zijn gezellen beginnen hun demarches reeds op 17 februari met een bezoek aan de Pauselijke Nuntius, aan wie zij de Vlaamse grieven voorleggen. Op 22 februari worden zij ontvangen bij de aartsbisschop van Valencien. Het onderhoud verloopt in het latijn en de aartsbisschop is bereid de kwestie ter ore te brengen aan prins Eugenius van Savoie. Op 25 februari viert het gezantschap vastenavond ten huize van graaf Sinssendorf, met een royale maaltijd in een select gezelschap. Op 27 februari worden ze door prins Eugenius ontvangen die hun grieven welwillend aanhoort en belooft er iets aan te zullen doen.

Uiteindelijk wordt beslist een audiëntie aan te vragen bij de keizer. Graaf Sinssendorf die kamerheer is bij de keizer, wordt ingeschakeld, en op 5 Maart kan de audiëntie plaatsvinden. Met zes karossen begeven zij zich naar het keizerlijk hof, en worden er met alle gebruikelijke plichtplegingen ontvangen. De bisschop van Gent voert het woord in het Frans, en maakt blijkbaar een goede indruk op de keizer. Enkele dagen later nodigt de secretaris van de keizer het hele gezelschap uit op een banket.

Nu de hoogste instantie is bereikt, moeten nog een aantal afrondende gesprekken plaatsvinden.

Via de kamerheer van de regerende keizerin wordt ook bij haar audiëntie aangevraagd. Opnieuw wordt dezelfde zaak verdedigd, dit keer bij monde van raadspensionaris Cordonnier (de bisschop van Gent kon zich niet verplaatsen vanwege het flerecijn), en opnieuw krijgen zij hoopgevende woorden mee.

Op 9 maart vragen zij een nieuwe audiëntie aan, dit keer bij de keizerin-moeder, die op haar beurt het gezantschap ontvangt en enkele bemoedigende woorden toespreekt.

Op 12 maart vinden zij gehoor bij keizerin Amalia, weduwe van Keizer Jozef I, die hen ook haar bescherming toezegt.

Op 14 maart gaan zij opnieuw op audiëntie, dit keer bij de aartshertoginnen, dochters van keizer Jozef I. De redevoering wordt in het Frans uitgesproken, niettegenstaande de aartshertoginnen enkel Italiaans of Latijn machtig waren. Veel zal dit bezoek niet uitgehaald hebben.

Op 17 Maart maken zij hun opwachting bij de aartshertoginnen zusters van de regerende keizer.

Om de flater van de voorgaande audiëntie te vermijden, moet Verslype de redevoering in het Latijn uitspreken. In zijn reisverslag heeft hij de Nederlandse tekst genoteerd, die als volgt luidt:

Alderzouvereynste princessen.

De provincie van Vlaenderen gerepresenteert door haere gedeputeerde, is ten hoogste verheugt geweest om de eere die haer heeft mogen gebeuren van haer te werpen voor den thron van Zyne keyzerlyke ende koninglyke Majesteit, haeren genaedigsten vorst, ende daerom heeft zy veel troost, ende een goet betrouwen van hem bekomen uyt de vaderlyke goedertierenheyt ende genegentheyt met de welke Zyne gezalfde Majesteit ons wel heeft belieft te ontfangen in zyne vaderlyke bescherminge, evenwel dit niet tegenstaende nemen wy onzen toevlucht tot uwe zouvereyne hoogheden, wel wetende dat het in een zaeke van zo een groot gewichte en aengelegenheyt, gelyk is degene die wy aen Zyne keyzerlyke ende koninglyke Majesteit hebben beginnen voor ogen te stellen, noyt te veel en is menigvuldige en machtige voorsprekers te hebben.

Want onze zaeke en is de onze niet, het is de zaeke van God, het is de zaeke van de groote ende H. Religie, het is de eygen zaeke van zyne keyzerlyke ende katholyke majesteit, het is tenlesten de zaeke van zoo menigte duyzent zielen, de welke niet en zyn verlost met het bedervelyk zilver ende goudt, maer met het dierbaer bloed van het onbevleekt Lammeken Christus Jesus, ende die niet alleen voor nu, maer voor alle toekomende tyden, zullen overgelevert worden in het naeste perykel van verkeeringe, jae zelfs worden overgelevert in den muyl der helle.

Voorwaer ons geheel vaderland is bevangen met de aldergrootste droefheyd uyt de vreeze de welke het heeft, zoo by aldien dat dit tractaet ter executie wort gebracht, ende voorwaer, het waer de alderdroefste zaeke, ende die zoude moeten met bloedige traenen beweent worden; waer het zaeke dat een volk, het welke niet en zucht nogte wenscht als tot den lesten adem van zyn leven een volkomen ende ongebroken getrouwigheyd aen den zelven te bethoonen, zouden moeten tegen zynen ingeborentheyd ontslaegen wezen van den eedt van getrouwigheyd om overgelevert te worden aen deze vrye machten, ende zelfs aen degene, die vyanden zyn van die Heylige Religie. Daerom, aengezien dat geheel christendom wel verwittigt is van den ingeboren ende vierigen iever, die het doorluchtig huys van Oostenryk, waer van ulieden hoogheden geen kleyn deel en maeken, altyd gehadt heeft tot de heylige Religie, nemen wij onzen toevlucht tot ulieden hoogheden, oodtmoedelyk biddende, dat zy door krachtige voorspraeke onze zaeken die zoo rechtveirdig zyn zoude believen te beschermen ende te vervoorderen.

Tussen de bedrijven door maken Verslype en zijn gezellen nog allerhande plechtigheden aan het hof mee, zoals de eedaflegging van een nieuwe gezant, de begrafenis van de Weense aartsbisschop, de kerkelijke plechtigheden op Witte Donderdag aan het hof waar de keizer de voeten wast van 12 bejaarde mannen, het passiespel op Goede Vrijdag in de St.-Stephansdom, het doopsel van de pasgeboren kroonprins, waarvoor iedereen van kop tot teen in het nieuw gekleed was, de Sint-Joriskermis op 24 April, en nog vele andere.

Op 28 Maart kunnen zij een bespreking houden met de graaf van Starenberg, tijdens dewelke de toestand in Vlaanderen meer in detail onder ogen genomen wordt.

's Anderendaags heeft Verslype een lang onderhoud met pater Frederick Consbrück, biechtvader van de regerende keizerin die hoogzwanger is. In alle kerken van de hoofdstad wordt gebeden voor een gelukkige geboorte. Verslype merkt hierbij op dat zulks alleen op voorspraak van de H. Margaretha kan bekomen worden. In heel Wenen zijn geen relikwiën van deze heilige voorhanden, en Verslype vertelt hoe hij jaren geleden voor zijn parochianen in Lichtervelde een relikwie van de heilige Margaretha bekwam, en hoe doeltreffend deze wel was:

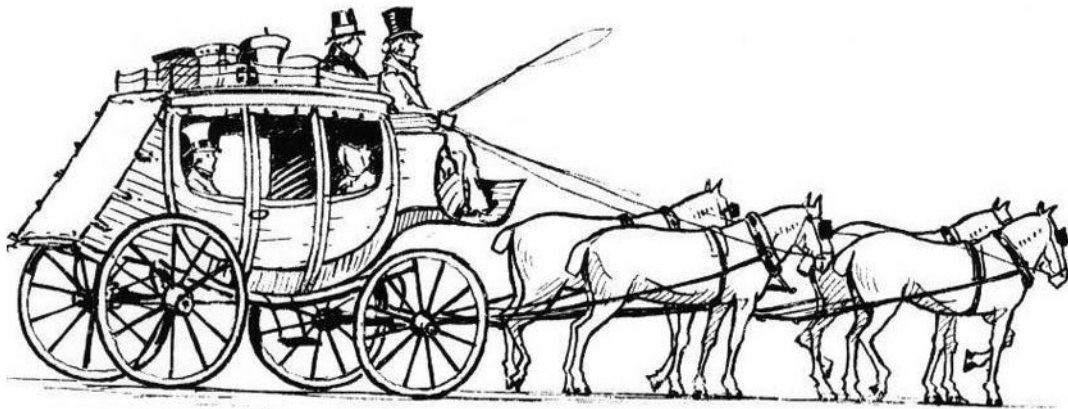
Ik gink hem dan vertellen hoe dat ik in mynen tyd pastor zynde van een prochie, genaemt Lichtervelde, liggende onder het bisdom van Brugge, met groote moeyte een deelken van de hand van de zelve heylige bekomen hadde, welke hand berust in de kerke van de paters Recollecten tot Brugge; ik zeyde hoe dat deze reliquien met groote solemniteyt verheven zynde eenige daegen daer naer voorgevallen was, dat een vrouwe op de naeste prochie Coolscamp, haeren man genaemt Jan De Meulenaere, de vrouwe oudt wezende 36 jaren, ende in het baeren van haer eerste kindt, aen wie den aerbeyd vyf daegen geduert hebbende, zo verre gebracht, dat zy alreede berecht was, ende dat zij indachtig wordende van deze reliquien my hadde doen vraegen, dat ik haer met de zelve soude willen zegenen, dat ik daer komende de vrouwe my zeyde, dat er niet te doen en was, ende dat de vrouwe en het kindt moesten blyven, want dat alles contrarie uytviel hetgene zy doen konde; dat ik zeyde dat er niet onmogelyk en was aen God, ende dat ik haer zegende, zy

terstont groote hulpe verkreeg; zoo dat zy in den tyd van eenen miserere, naer dat ik in het huys quam, quam te baeren; voorders dat daernaer veel wonderheden door haere voorspraeke hadde weten gebeuren, waerom dat er jaerelykx een grooten toeloop van menschen op haeren feestdag is.

Prompt vraagt de biechtvader dat Verslype zou schrijven aan de pastoor van Lichtervelde met het verzoek acht dagen lang biddag te houden met het uitstellen van de heilige relikwie, om de voorspoedige bevalling af te smeken⁷.

De tijd verliep intussen snel en uiteindelijk kreeg het gezantschap op 3 Mei een antwoord van de keizer, geformuleerd door de graaf van Starenberg. Zijne Majesteit had alles wel overwogen, maar kon maar weinig of niets veranderen aan de genomen beslissingen. Toch stemde de keizer erin toe de markies De Prié naar Den Haag te sturen om de toestand met de Nederlanders te bespreken. De Vlamingen mochten een paar afgezanten meesturen om hun belangen te helpen verdedigen, voornamelijk op religieus vlak.

De vraag was gesteld, het antwoord verkregen. De enige taak die het gezantschap nog restte, was een aantal beleefdheids- en bedankingsbezoeken af te leggen en daarna (eigenlijk onverrichterzake)⁸ huiswaarts te keren. Op 19 mei 1716 heeft Joannes Verslype een mis opgedragen ter intentie van een behouden thuiskomst, en heeft hij de terugtocht aangevat.

In Vlaanderen teruggekeerd, heeft hij zich opnieuw aan zijn gewone taken gewijd tot aan zijn dood in 1735.

⁷ Aartshertog Leopold werd op 13 April 1716 geboren, maar overleed amper één jaar later.

⁸ Het zou duren tot 1781 voor keizer Jozef II incognito een reis maakte door de Zuidelijke Nederlanden en zich ter plaatse van de toestand vergewiste. In 1782 trokken de garnizoenen uit de Barrièresteden weg.

3 Bibliografie

- Albert VISART DE BOCARME Deux médailles frappées pour le franc de Bruges à l'occasion de la naissance de l'archiduc Léopold en 1716. Brussel 1913
- Drukk. SINTOBIN-YPERMAN Levensschets der H. Margarita vereerd in Lichtervelde - Met geschiedkundig overzicht. Lichtervelde 1947
- Lucien VAN ACKER Westvlaamse promotieblazoenen. in Biekorf 1989/3
- C. DE ZEGHER Een lofgedicht op J. VERSLYPE, pastoor te Lichtervelde. in Biekorf 1985/4
- F. LAMPAERT Het broederschap van den gekruysten Jezus. Heemkundige Kring Karel Vande Poele - JB 1991
- J.G.M. VAN DEN HEUVEL Priesters van bij ons

Heemkundige kring Karel Van de Poele